

Jedna z mnoha hojně navštívených vernisáží

Naopak menší akce představují cyklus pro dospělé Muzejní kafe a cyklus dětských dílen Cože? ...ale jak? Muzeum nabízí také několik programů pro školy a veřejnost.

Muzejní expozice

Ze stálých expozic musíme na prvním místě jmenovat orlickoústvecké malované betlémy, představující tuto tradici od konce 18. století až po současnou tvorbu. Ostatně expozici doplňuje unikátní mechanický malovaný betlém z roku 2017.

Dále u nás najdete ojedinělý interiérový orloj Františka Planičky, secesní jídelnu s imitací krbu a secesním harmoniem či Mařatkův sádrový model Bubnující legionář.

Pokud si v muzeu chcete užít něco neobvyklého, máme pro Vás k dispozici řemeslnou textilní dílnu s kolovratem, třemi stavý a řadou drobných předmětů. Na nich si můžete vyzkoušet předení, skaní, tkaní, ale třeba i ruční stáčení provázků.

Mrtvý Ábel od T. Q. Kociána

Zrcadlo z pamětní síně Jaroslava Kociána

Edice Oustecké zajímavosti

Historie Městského muzea v Ústí nad Orlicí a jeho sbírek

Vydalo: Městské muzeum v Ústí nad Orlicí

Text: Zdeněk Skalický, Hanka Skalická

Fotografie: Ladislav Wochotz

Grafické zpracování: Jaroslav Prossa

Tisk: Grantis s.r.o., Ústí nad Orlicí

Městské muzeum v Ústí nad Orlicí

17. listopadu 72

Ústí nad Orlicí 562 01

Tel.: +420 465 523 653

E-mail: info@muzeum-uo.cz

MĚSTSKÉ MUZEUM
V ÚSTÍ NAD ORLICÍ

Otevírací doba:

Po: zavřeno

Út až Pá: 9:00 až 11:30, 12:30 až 17:00

So, Ne a svátky: 13:30 až 17:00

[ou] Město Ústí nad Orlicí

Vydalo: Turistické informační centrum

Sychrova 16, 562 24 Ústí nad Orlicí

tel.: 465 514 271, e-mail: ic@muuo.cz

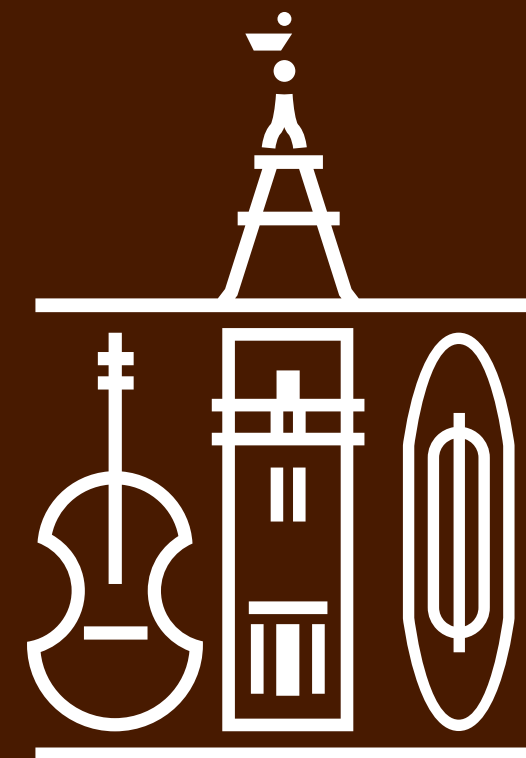
www.ustinadorlici.cz

www.poznejustinadorlici.cz

MĚSTSKÉ MUZEUM

v Ústí nad Orlicí

vystavuj [ou]

Město Ústí nad Orlicí

Historie Městského muzea v Ústí nad Orlicí a jeho sbírek

Počátky muzejní činnosti v Ústí nad Orlicí spadají pravděpodobně do roku 1883, kdy František Egerle (1846 až 1933), cukrovarník a inspektor technické finanční kontroly, zpřístupnil vlastní sbírku zbraní a jiných starožitností ve věži svého domu čp. 376 (nyní městská knihovna). Zájemci mohli shlédnout tuto sbírku až do roku 1891. František Egerle potvrdil v roce 1906 možnost darování vlastních sbírkových předmětů pro případné nově založené městské muzeum.

Až 12. dubna 1908 jmenovala ústecká městská rada muzejní odbor a pro rozrůstající se muzejní sbírky došlo k vyčlenění jedné místnosti ve druhém poschodí Občanské záložny v čp. 87 na náměstí. V roce 1912 se správcem sbírky stal učitel chlapecké školy a regionální historik Václav Zdeněk Hackenschmied (1867 až 1945).

Dne 7. dubna 1913 darovali manželé MUDr. František a Anna Barcalovi k uctění památky jejich předčasně zesnulého syna Dr. Klementa Barcala dům čp. 1 na Velkých Hamrech (dnes ulice Barcalova pod náměstím) městu Ústí nad Orlicí za účelem zřízení městského muzea.

Unikátní interiérový orloj Františka Planičky

Muzeum od vzniku Československa do roku 1945

Po první světové válce, konkrétně dne 20. října 1919, došlo k přestěhování sbírek do zmíněného domu v Barcalově ulici, lidově zvaného Klemenčinum. Vlastní muzejní činnost se však pro nezáměr vedení města i širší veřejnosti příliš nerozvíjela.

Dne 5. dubna 1922 vzniká sedmičlenná muzejní komise ke správě již existujících sbírek a 4. června téhož roku se muzeum slavnostně otevírá. Tehdejší nadšení obyvatel města vyvolalo další dary starožitných předmětů. Sám František Egerle daroval nejen celou svou vzácnou sbírku zbraní, ale také paměti cechu soukenického a vlastní badatelskou a literární tvorbu. Muzeum se příležitostně otevíralo o svatodušních a velikonočních svátcích a také 1. května a 28. října.

Ve 20. letech minulého století se sbírky mnohonásobně zvětšily a muzeum se přestěhovalo do větších prostor. Tomuto účelu vyhovovala budova

Historii textilní výroby připomíná malá expozice

staré radnice, která prošla stavební rekonstrukcí. Slavnostní otevření muzea v prostorách radnice nastalo 15. května 1932. V tomto „zlatém“ čase orlickoústeckého muzejnictví se podařilo zpřístupnit další expoziční místnosti, přednáškový sál a městskou obrazárnu. V roce 1937 začala muzejní komise vydávat regionální vlastivědné periodikum Letopisy kraje a města Ústí nad Orlicí, jež vycházelo čtyřikrát ročně.

Na existenci ústeckého muzea se negativně projevila německá okupace a vyhlášení protektorátu Čechy a Morava. Již v roce 1939 odvezly německé úřady z muzea část zbraní a všechny legionářské předměty do Pardubic. V roce 1941 úřady zakázaly vydávání muzejního časopisu Letopisy. Smutné je, že některé předměty se při neodborné manipulaci podařilo rozbít, mezi nimi i sádrový model Mařatkova Bubnujícího legionáře. Zbylé sbírky se přestěhovaly do městského obrazárny, na půdu radnice a část se vrátila zpět do Barcalova domu.

Odtud však musely být znovu vystěhovány do půdních prostor radnice poté, co se zde roku 1942 usídlil zásobovací úřad.

Muzeum po 2. světové válce

O muzejní činnosti v poválečných letech máme jen kusé informace. V roce 1945 sice začala působit vlastivědná komise, avšak už v roce 1952 muzeum předalo veškerý písemný materiál a muzejní knihovnu okresnímu archivu. Na lepší časy se začalo blýskat na sklonku 50. let minulého století.

V roce 1959 jednal muzejní kroužek o znovuoživení muzea. To se veřejnosti otevřelo 1. května téhož roku v adaptovaném Egerlově domu čp. 376, zvaném Pindulka.

Hořká muzejní léta

Léta 1964 až 1966 znamenají pro ústecké muzeum likvidaci v plném rozsahu. Na rozdíl od občanů nejeví představitelé města zájem o sbírky, které se rozdělují do muzeí ve Vysokém Mýtě a v Pardubicích, případně jsou ponechány svému osudu na půdě Osvětového domu. Řada z nich

je nabídnuta starožitníkům, ale i fyzicky likvidována. Zbytek je odložen do uzamykatelného „depozitáře“ na půdě radnice.

Roku 1971 se v Hernychově vile otevřelo oddělení nejnovějších dějin Okresního muzea ve Vysokém Mýtě, tzv. Památník revoluční tradice. Až po dalších 17 letech začala tato pobočka plnit také úlohu městského muzea a mohla přijímat i trojrozměrný materiál se vztahem k historii města Ústí nad Orlicí.

Obnovené městské muzeum

Nová etapa městského muzea se datuje od 1. dubna 1990. Tehdy sídlilo v Brožkově vile v ulici Československé armády. Bohužel se po dvou letech u objektu projevil statické poruchy a výstavní činnost se přesunula na dalších 15 let do několika najímaných prostor: sálu Rieter-Elitex (1996 až 1997), budovy čp. 7 na Mírovém náměstí (1994 až 1996, 1998 až 2003) a částečně i do Hernychovy vily (2003 až 2005).

Od 24. dubna 2008 muzeum působí v rekonstruované secesní budově Hernychovy vily na ulici 17. listopadu. V přilehlé zahradě s fontánami se nacházejí sochy autorů majících kořeny v Ústí nad Orlicí (Mrtvý Ábel od Tomáše Quida Kociána či Tichá Orlice od Petera Mandla). K výhlídkám po okolí slouží věž vily, která tvoří jednu z dominant ústeckého panoramatu.

Co uchováváme a realizujeme?

Sbírkový fond městského muzea čítá na 43 tisíc evidenčních čísel, z nichž nejpočetnější část tvoří písemnosti, fotografie a betlémy. Tematicky důležitý je i hudební fond, obsahující dokumenty např. k Jaroslavu Kocianovi nebo Bohuši Heranovi. Jmenovat musíme i sbírky textilu a řemesel úzce spjatých s dřívější obživou obyvatel zdejšího regionu. Další sbírky (knihy, etnografie, výtvarné umění a místní památky) doplňují obrázky o historii a národopisu města a jeho blízkého okolí. Každoročně tak odchází spokojení návštěvníci přibližně z deseti výstav a více jak třiceti akcí, z nichž k největším patří Muzejní noc, Strojní oustecká sobota nebo Poutí na zahradě Hernychovy vily.

Východní strana Hernychovy vily

Aby neupadlo v zapomnění textilní řemeslo...

...je veřejnosti k dispozici řemeslná textilní dílna